

úvodník

NA NĚKOLIKA ŽIDLÍCH

Každý dospělý člověk zastává ve svém životě různé role, sedí na vícero židlích. Není asi nutné to více komentovat. To, co bych chtěl vypíchnout v následujícím textu, je role člena Výboru Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Čekají nás volby, a tak se bude některých členů naší společnosti týkat změna rolí osobně. Ať už tím, že budou nově zvoleni, nebo naopak se rozhodnou členství ve výboru ukončit, či zvoleni nebudou. Dovolím si tedy subjektivní pohled na starosti a radosti, které jsou spojené s prací ve Výboru PS.

Členství ve výboru je z vnějšího pohledu hlavně prestižní funkcí. Subjektivní pohled je však mnohem rozmanitější. Nepochybně je příjemné dostat důvěru členů ve volbách a jistě to této roli prestiž dává. Jde však ruku v ruce se zodpovědností a očekáváním vyššího pracovního zatížení. Měl jsem možnost být členem výboru 6 let a všechny kolegyně a kolegové, se kterými jsem spolupracoval, plnili velké množství úkolů. Dokladování asi není nutné, ale pro nedůvěřivce nechť je důkazem obsah zveřejňovaných zápisů z jednání. Mám potřebu to zdůraznit, jelikož jsem se několikrát setkal s názorem, že členství ve výboru je pohodlnou cestou k bezplatné účasti na kongresech, převážně zahraničních. To je nepravdivý mýtus.

Z mojí zkušenosti je však nejvíce náročnou součástí práce ve výboru vyjednávání. Vyjednávání dohod a společných stanovisek mezi členy, kteří zastupují různé profesní skupiny. A také vyjednávání samých se sebou, mezi jednotlivými rolemi, které každý z členů výboru zastává. Myslím, že probíhajícím procesem reformy psychiatrické péče je tato oblast činnosti významně složitější. Každý z členů logicky vyjednává co nejlepší pozici pro část péče, kterou zastupuje. A zároveň ví, že v celém systému probíhá obrovská změna, která přináší mnohé nejistoty, možné hrozby, ale také mnohé příležitosti. Debaty to bývají těžké, ale obohacující. Víc než v běžných vyjednáváních se plete pohled na detail s pohledem ideovým, míchá se zaměření na krátkodobé přínosy a rizika s dlouhodobou perspektivou. Vyžaduje to kultivované naslouchání a respekt k odlišným názorům. Kontext doby totiž přináší nutnost tvořit návrhy systémových změn nebo jejich připomínkování. To sice stojí na odborných zkušenostech jednotlivých členů, ale jejich prosazení se tímto nestává automatickým. Závisí na dalších kolech vyjednávání, kde na druhé straně stolu jsou často profesionálové zcela jiných odborností, povětšinou zástupci plátců či politické reprezentace. Tam úzce odborný pohled častokrát není tou správnou bernou mincí, takže se celá složitá debata výboru může jevit jako zbytečná a musí se opakovat. Stojí to čas, energii a osobní nasazení. Právě tento moment je tou nejdůležitější rolí. Chuť domluvit se, nevzdat rozdělanou práci. I za cenu kompromisu. Jeho hledání někdy překvapivě přináší řešení, která jsou tvůrčí. Zní to jako teoretizování, ale několik dlouhých zasedání výboru tak skončilo.

A pak ty jednotlivé židle, na kterých každý z nás sedí. Pro mne osobně jedno z nejkomplicovanějších „vnitřních vyjednávání“ souvisí s rolí ředitele psychiatrické instituce a místopředsedy Výboru pro reformu psychiatrie. Motivace pečovat o svěřenou instituci versus rozvoj mimolůžkové péče a přesun péče do komunitního prostředí. Mnohá ohrožení pro finanční i personální stabilitu nemocnice jsou nabíledni. Na druhou stranu se zřetelně ukazuje, že bez změny postoje institucí není možná změna systému. Mnohokrát se v tom necítím dobře a také nevím, zda zastávám nejlepší postoje. Snad to čas ukáže.

Je obtížné sedět na dvou židlích. Jedna z možností je změnit perspektivu. Nejde o jednotlivosti, ale o celek. Celek, ve kterém mají všechny prvky svůj význam a smysl. A celek, který má sloužit potřebám pacienta. A také má být udržitelný pro další generaci kolegů. Vlastně pro ně tu změnu děláme.

Mladá generace psychiatrů mne naplňuje nadějí. Jsou iniciativní, vzdělaní a dokážou využít příležitosti, které jim současný svět přináší. Vypovídá o tom také pozice představitelů Sekce mladých psychiatrů PS v evropských organizacích. Nakonec nadcházející jejich evropská konference, která se bude konat v červenci 2019 v Praze, budiž toho důkazem. Věřím, že si zaslouží, abychom jim zanechali dobře nastavený systém psychiatrických služeb, jak z hlediska jejich struktury, tak z hlediska financování. Jsem přesvědčen, že současný výbor v tom udělal kus dobré práce.

Martin Hollý
e-mail: mhll34@gmail.com